

ΤΕΥΧΟΣ # 630 / ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Άποψη του τρούλου του Ναού
της (Αγίας) Τοῦ Θεοῦ Σοφίας
Παράγωγο του «Cupola Hagia Sophia.jpg»
από Myrabella / Wikimedia Commons /
με άδεια CC BY-SA 3.0

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ:

Με τα αρχικά CCPL δηλώνεται ότι η φωτογραφία υπάγεται στην άδεια χρήσης Creative Commons (Creative Commons Public License/CC-by-sa), αντίγραφο της οποίας παρατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.creativecommons.org/licenses/by/2.5/legalcode.

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Διονύσης Ν. Μουσμouτής
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Σπυρίδων Πλουμίδης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΩΝ:

Δ. Ν. Γεράκης, Μαρία Σαμπατακάκη
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Νίκος Βατόπουλος
ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Πιερρίνα Κοριατοπούλου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γιώργος Βούλγαρης, αντισταγμάρχης Εφετών, δ.ν.:

Γιώργος Γεωργής, τ. πρέσβης, Καθηγητής Νεότερης Ιστορίας,
Πανεπιστήμιο Νεάπολης Πάφου, Κύπρος

Στράτος Δορδανάς, Επίκουρος Καθηγητής Σύγχρονης Ιστορίας,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Νίκος Καραπιδάκης, Καθηγητής Μεσαιωνικής Ιστορίας,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Μαριέττα Μινώτου, τ. διευθύντρια Γενικών Αρχείων του Κράτους
Κωνσταντίνα Μπότσιου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σύγχρονης
Ιστορίας και Διεθνούς Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Πέτρος Παπαπολυβίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Νεότερης
και Σύγχρονης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σπυρίδων Πλουμίδης, Επίκουρος Καθηγητής Νεότερης
και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σωτήρης Ριζάς, διευθυντής ερευνών στο Κέντρο Έρευνας
Ιστορίας Νεότερου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών

Ανδρέας Στεργίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Σύγχρονης
Ευρωπαϊκής Ιστορίας και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Ελένη Βαλεριάνου | evalerianou@istoria.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ: Τατιάνα Μοσχοπούλου

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: Χριστίνα Τουχαντζίδου

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: Ευάγγελος Κωσταρέλης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΠΟΛΥΓΡΑΦΟΣ PRESS

ΔΙΑΝΟΜΗ: Άργος

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:

Πανεπιστημίου 46, 106 78 Αθήνα

ΤΗΛ. +30 210 36.11.880, +30 210 36.23.993

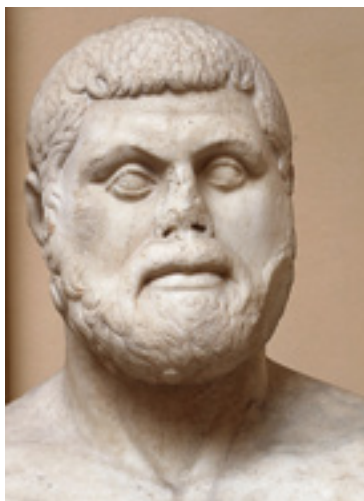
Η Ιστορία Εικονογραφημένη καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να διασφαλίσει ότι τα άρθρα που δημοσιεύονται είναι ορθά και πλήρη. Όμως, δεν φέρει καμία ευθύνη για ενδεχόμενο λάθος ή παράλειψη πληροφοριών, σχετικά με την ακρίβεια και αξιοπιστία των παραπάνω άρθρων. Το περιεχόμενο και οι απόψεις των άρθρων εμπίπτουν στην αποκλειστική ευθύνη των συντακτών τους. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η πώληση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του περιοδικού με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του Εκδότη.

- 6 Η ελληνική Πόλις
πριν από την Πόλη
ΤΟΥ ΚΛΕΑΝΘΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

- 20 Ιστορία, πολιτισμός
και πολιτική
ΤΟΥ ΛΕΥΤΕΡΗ ΚΑΝΤΖΙΝΟΥ
- 36 Ο ρασοφόρος
Άγγλος κατάσκοπος
Ντέιβιντ Μπαλφούρ
ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ
- 46 Το ελληνικό στρατιωτικό
κοιμητήριο στο Πιρότ
ΜΕΡΟΣ Β΄
ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ Μ. ΠΕΤΣΙΝΑΡ
- 55 Θεμιστοκλής:
ο άνθρωπος που «βύθισε»
την Περσική αλαζονεία
ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

- 68 Ποιός ήταν πράγματι
ο Ισαάκιος Κομνηνός
της Κύπρου
ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ
- 83 Το νεο-οθωμανικό όραμα
του Ερντογάν
ΤΗΣ ΑΛΕΒ ΣΚΟΤ
- 96 Η γαλλική πολιτική
στον χώρο της Εγγύς Ανατολής
έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Σ. ΠΑΠΑΦΛΩΡΑΤΟΥ
- 108 Το αντικίνημα
του Κωνσταντίνου
στις 13 Δεκεμβρίου 1967
ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΚΟΥΜΠΟΥΛΗ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ & ΙΣΤΟΡΙΑ

- 120 Το Χθες
ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ
- 122 Επικαιρότητα
ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΡΑΓΚΟ
- 124 Βιβλία
ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΗ Ν. ΜΟΥΣΜΟΥΤΗ
- 128 Σταυρόλεξο
ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΑΤΑΡΟΥΝΗ
-